

LHV Pensionifond XS

Majandusaasta aruanne 2017

LHV Pensionifond XS**Majandusaasta aruanne****01.01.2017 – 31.12.2017**

Fondi nimi	LHV Pensionifond XS
Fondi liik	Lepinguline fond
Fondijuht	Andres Viisemann Romet Enok (alates 01.02.2018)
Põhitegevusala	Kohustusliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 6 800 400
Faks	(372) 6 800 402
Fondivalitseja	AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number	10572453
Fondivalitseja juhatus	Mihkel Oja Joel Kukemelk
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aruannet ja selle lisasid, investeringute aruandeid, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning sõltumatu vandeaudiitori aruannet.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond XS 2017. a majandusaasta aruandele	6
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
Bilanss	7
Tulude ja kulude aruanne	8
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Raamatupidamise aruande lisad	11
Lisa 1 Üldine informatsioon	11
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	11
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	18
Lisa 4 Kapitali juhtimine	23
Lisa 5 Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus	23
Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne	24
Lisa 7 Viitlaekumised	24
Lisa 8 Seotud osapooled	24
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	25
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2017	26
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2016	28
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	30

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond XS on kohustusliku kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on Osakuomanike sissemaksete väärtuse pikaajaline stabiilne kasvatamine läbi fondi investeringute geograafilise hajutamise erinevate maailma turgude vahel. Fondivalitseja rakendab fondi vara investeerimisel aktiivset investeerimisstrateegiat, otsustades fondi vara täpse jagunemise erinevate varaklasside ja investeerimisobjektide vahel igapäevase juhtimise käigus. Sõltuvalt turuolukorrast võib fondi vara jaotus erinevate varaklasside ja instrumentide vahel erineda oluliselt. Fondi deposiitoriumis avatud arvelduskontol oleva raha osakaalu fondi vara turuväärtusest hoitakse tavaliselt tasemel, mis on vajalik fondi tegevusega seotud jooksvate kulude katmiseks ning vajaliku likviidsuse tagamiseks. Fond ei investeeeri aktsiaturgudele. Fond investeerib ainult sellistesse võlakirjadesse, mille emitendiks on riigi valitsus, vastava riigi regionaalse või kohaliku omavalitsuse üksus, avaliku sektori üksuse enamusosalusega või valitseva mõju all olev äriühing või rahvusvaheline organisatsioon.

2. mail 2017 muutusid olulisel määral fondi tingimused, sh investeerimispiirangud ja fondi arvelt kantavad tasud. Samuti muutus fondi depoopank. 2. jaanuaril 2018 muutusid fondi tingimused ja prospekt uuesti. Viimase muudatusega viidi dokumentatsioon vastavusse uue investeerimisfondide seadusega. Muutusid ka fondi arvelt kantavad tasud.

1. veebruarist 2018 on fondil kaks fondijuhti. Andres Viisemanni kõrval juhib fondi ka Romet Enok.

Võlakirjaturgude ülevaade

Oodatult pakkus eurosooni võlakirjaturg 2017. aastal madalat tootlust, andes tulemuseks veidi enam kui pool protsenti. Seejuures olid ülekaalukalt parima tulemusega madalama krediitkvaliteediga ettevõtete võlakirjad, kus võit ulatus isegi enam kui nelja protsendi tasemele. Seevastu turu ankruks olev Saksa valitsuse väärtpaberite turg jäi kokkuvõttes juba miinuspoolele, kui 10 aasta intress kerkis aastaga 0,2% lähedalt 0,4%ni. Euroopas hirmutab võlakirjainvestoreid keskpanga erakordsete tugimeetmete lõpptähtaja kätte jõudmine. Globaalselt on võlakirjaturu taustaks lisaks Ameerika Ühendriikides jätkuv intresside tõstmise tsüklil.

Eelmises aastaaruandes välja toodult ei ole me juba pikema aja jooksul lisanud rahvusvahelistelt võlakirjaturgudelt uusi positsioone ettevõtete võlakirjades. Tulenevalt kõrge hinnatasega ei teinud me seda ka 2017. aastal. Olemasolevatest investeringutest pakkusid Läti ja Leedu valitsuste võlakirjad ka 2017. aastal turu keskmisest paremat tootlust, kuid ka siin on edasine oodatav tootlus jõudnud küllaltki madalale tasemele. Teistest suurematel positsioonidel pakkusid Bulgaaria valitsuse, Citadele panga ja Brasil Foods võlakirjad vastavalt 7,5%, 6,25% ja 4,25% tootlust. Bulgaaria võlakirjad müüsimise sүgijal täies ulatuses, teenides veidi enam kui kolme aastase investeerimisperioodiga 23% tootlust. Nii ostu kui müügi hetkel oli tegemist fondide suurima üksiku investeringuga väljastpoolt Baltikumi.

Uusi positsioone võtame hetkel fondidesse väljastpoolt finantsturge, st aidates ettevõtetega otse suheldes uute võlakirjade loomisele kaasa Eestis ja laiemalt Baltikumis. Selliselt lisasime pensionifondi portfelli Transpordi Varahalduse ja Riigi Kinnisvara võlakirju. Kokku investeerisime selliselt 163 EURm ehk aastalõpu seisuga ligilähedaselt 22% LHV aktiivselt juhitud pensionifondide võlakirjaportfelli mahust. Näeme seda suunda jätkuvalt kõige atraktiivsema rahapaigutuse võimalusena hetkel. Jätkame tööd kohalike emitentide leidmiseks ja loodame portfelledele juba peagi täiendust.

Konservatiivsete fondide võrdlus *	NAV 31.12.2016	NAV 31.12.2017	Osaku puhasväärtuse kasv
Swedbank Pensionifond K1	0,83416	0,83979	+0,67%
Luminor C Pensionifond	0,88546	0,88734	+0,21%
SEB Konservatiivne Pensionifond	0,91325	0,91130	-0,21%
LHV Pensionifond XS	1,19154	1,18708	-0,37%
LHV Pensionifond S	1,28393	1,27616	-0,61%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel. Kuivõrd 31.12.2016 oli laupäev, kuvab Pensionikeskus selle päeva asemel 30.12.2016 puhasväärtust ning kuivõrd 31.12.2017 oli pühapäev, kuvab Pensionikeskus selle päeva asemel 29.12.2017 puhasväärtust.

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond XS 2017. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus juhatuse on koostanud LHV Pensionifond XS 2017. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeeringute aruandest, tehingu- ja vahendustasude aruandest ning sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Mihkel Oja
Juhatuseliige

Joel Kukemelk
Juhatuseliige

Tallinn, 28.03.2018

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2017	31.12.2016
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid		3 088 941	7 492 408
Tähtajalised hoised		3 292 397	4 914 760
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	5	12 497 495	7 974 459
Laenud ja nõuded			
Noteerimata võlakirjad		1 885 854	0
Viitlaekumised	7	9 123	0
Varad kokku		20 773 810	20 381 627

Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses

Lühiajalised kohustused

Võlgnevus fondivalitsejale	8	11 102	12 340
----------------------------	---	--------	--------

Lühiajalised kohustused kokku

		11 102	12 340
--	--	---------------	---------------

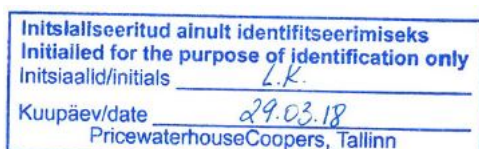
Kohustused kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses

		11 102	12 340
--	--	---------------	---------------

Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses	6	20 762 708	20 369 287
---	---	-------------------	-------------------

Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses kokku		20 773 810	20 381 627
--	--	-------------------	-------------------

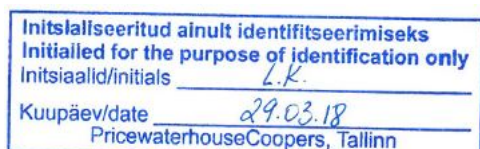
Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Tulude ja kulude aruanne
(eurodes)

	Lisa	2017	2016
Tulud			
Intressitulu		322 157	274 439
Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustustest:			
Võlakirjadelt		-244 180	119 937
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		-22 248	920
Tulud kokku		55 729	395 296
Tegevuskulud			
Valitsemistasud	8	131 178	137 504
Tehingutasud		283	587
Muud tegevuskulud		363	50
Tegevuskulud kokku		131 824	138 141
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		-76 095	257 155

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

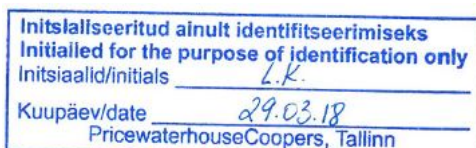

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne
(eurodes)

		01.01.2017	01.01.2016
	Lisa	-31.12.2017	-31.12.2016
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi alguses		20 369 287	16 516 253
Osakute märkimisel laekunud raha		4 342 180	6 510 702
Osakute lunastamisel tasutud raha		-3 872 664	-2 914 823
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		-76 095	257 155
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	20 762 708	20 369 287
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus		17 489 762	17 094 642
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	1.18713	1.19156

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2017	2016
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud intressid	322 157	274 439
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid	-6 653 070	2 364 985
Saldeeritud tähtajaliste hoiuste laekumised ja väljaminekud	1 622 363	-3 392 722
Makstud tegevuskulud	-133 062	-136 100
Neto rahavood põhitegevusest	-4 841 612	-889 398
Rahavood finantseerimistegevusest		
Osakute emiteerimisest laekunud	4 333 057	6 510 702
Osakute lunastuse eest tasutud	-3 872 664	-2 914 823
Neto rahavood finantseerimistegevusest	460 393	3 595 879
Rahavood kokku	-4 381 219	2 706 481
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-4 381 219	2 706 481
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	7 492 408	4 785 007
Valuutakursside muutuse mõju	-22 248	920
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	3 088 941	7 492 408

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.K.</u> Kuupäev/date <u>29.03.18</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
---

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond XS (edaspidi: Fond) moodustati 26.03.2002. Fond investeerib 100% varast võlakirjadesse, rahaturuinstrumentidesse, hoiustesse, teiste investeerimisfondide osakutesse või aktsiatesse ja muusse varasse. Konservatiivsuse tagamiseks ei investeeeri LHV Pensionifond XS aktsiaturgudele. Fond investeerib ainult sellistesse võlakirjadesse, mille emitendiks on riikide valitsused, avaliku sektori üksuse enamusosalusega äriühingud või rahvusvahelised organisatsioonid. Võlakirjadel või nende emitentidel peab olema vähemalt investeerimisjärgu krediitireiting.

LHV Pensionifond XS fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn.

Koostatud raamatupidamise aruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2017 kuni 31.12.2017.

Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 28.03.2018.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond XS raamatupidamise aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU). Investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeerimisfondide seaduses, raamatupidamiseseaduses ning Rahandusministri määruses nr 8 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“ 18. jaanuarist 2017. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeerimisfondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määruses toodud muid erisusi.

Fond on raamatupidamise aastaaruande koostamisel lähtunud IFRS-i nõuetest ulatuses, mis ei ole vastuolus Investeerimisfondide seaduse ja Rahandusministri määruse nr. 8 nõuetega. Vastuolu korral on Fond lähtunud Investeerimisfondide seaduses ja Rahandusministri määruses nr. 8 (Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele) sätestatud nõuetest.

Uued finantsaruandluse standardid

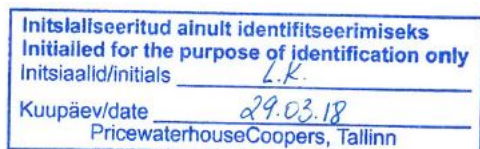
Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 01.01.2018 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Lubatud on standardi varasem rakendamine, kuid Fond ei ole plaaninud seda teha. Fond kavatseb esmasel IFRS 9 standardi rakendamisel 2018. aastaaruandes kasutada vabastust 2017.a võrdlusandmeid mitte korrigeerida. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmis-kategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (AC)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutustega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL).

IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise reeglite alusel tuleb finantsvarad klassifitseerida ja mõõta kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande või õiglasest väärtusest muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Võlainstrumendi klassifitseerimine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamiseks on Fond jaganud finantsvarad portfelliges ja/või alamporfelliges selle alusel, kuidas sarnaseid finantsvarasid koos hallatakse saavutamaks kindel äriiline eesmärk. Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses.

Võlainstrumentid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus Fond hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks tulefinstrumentid). Varjatud („embedded“) tulefinstrumente ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumentid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib fondivalitseja juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab Fond enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

Eelpool kirjeldatud ärimudeli analüüsimise tulemusena ei olnud finantsinstrumentide mõõtmises olulisi muutusi võrreldes IAS-ga 39, täpsemalt toodud allolevas tabelis. Seega standardi esmakordne rakendamine ei mõjuta oluliselt Fondi finantspositsiooni, finantstulemusi või omakapitali perioodil, mil standardit esmakordselt rakendatakse.

IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise mudeli nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi mudelil, vastupidiselt IAS 39 tegeliku krediidikahjumi mudelile. Samuti on IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise nõuded laiahaardelisemad võrreldes standardiga IAS 39, nõudes kõigi finantsvarade, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses ja õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, sh bilansiväliste kohustuste (nii garantiid kui ka väljastamata laenusummad), puhul finantsvara väärtuse languse testimist. Testitavad finantsvarad jaotatakse kolme gruppi vastavalt finantsvarade krediidikvaliteedi muutumisele. Esimesse gruppi kuuluvad finantsvarad, mille puhul pole toimunud olulist krediidikvaliteedi halvenemist, teise gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediidikvaliteedi halvenemine, ning kolmandas grupis on mittetöötavad finantsvarad. Kolmandasse gruppi kuuluvate oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, samas kui ebaolulistele finantsvaradele rakendatakse grupipõhist hindamist. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa moodustab 12 kuu oodatav krediidikahjum. Teise ja kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa on võrdne finantsvara oodatava krediidikahjumiga kogu eluea jooksul.

Uus standard muudab riskimaandamisarvestuse nõudeid põhiliselt selle poolest, et seob riskimaandusarvestuse paremini riskijuhtimisega, kuid need standardi muudatused ei oma otsest mõju Fondis, sest Fond ei kasuta praegu riskimaandust. Samas näeme, et uued riskimaandusarvestuse nõuded annavad Fondile paremad võimalused riskimaandusarvestuse kasutuselevõtuks, eesmärgiga vähendada finantsaruannetes selliste positsioonide volatiilsust, mida maandatakse roamatupidamislikult teisiti kajastatavate instrumentidega.

Fondi finantsvarad on klassifitseeritud järgmistesse IAS 39 rühmadesse:

- finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (tulude ja kulude aruande)
- laenud ja nõuded

Vastavalt fondijuhi ja fondivalitseja juhtkonna poolt koostatud analüüsile ja tehtud hinnangutele jagunevad Fondi finantsvarad alates 01.01.2018 järgmistesse rühmadesse:

tuhandetes eurodes	Lisa	Mõõtmis-kategooria		Bilansiline jääkväärtus vastavalt IAS-le 39 (seisuga 31.12.2017)	Mõju Ümberarvestus	Bilansiline jääkväärtus vastavalt IFRS-le 9 (seisuga 31.12.2017)
		IAS 39	IFRS 9			
Nõuded krediitiasutustele		L&R	AC	6 381 338	0	6 381 338
Omakapitali instrumendid (aktsiad ja fondiosakud)		FVTPL	FVTPL	0	0	0
Võlainstrumendid		FVTPL	FVTPL	12 497 495	0	12 497 495
Võlainstrumendid		L&R	AC	1 885 854	0	1 885 854
Võlainstrumendid kokku				20 764 687	0	20 764 687
Muud finantsvarad		L&R	AC	9 123	0	9 123
Finantsvarad kokku				20 773 810	0	20 773 810

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad on:

- nõudmiseni ja tähtajalised hoised krediitiasutustes;
- noteerimata võlakirjad.

Fondijuhi ja fondivalitseja juhtkonna hinnangul kannavad krediitiasutuste nõuded väga minimaalset krediidiriski ning seetõttu hinnatakse nende finantsvarade krediidiriski individuaalselt. Lisaks hinnatakse individuaalselt noteerimata võlakirjade krediidiriski. Tulenevalt sellest, et:

- noteerimata võlakirjad on bilansipäeval tähtaegsed;
- vastaspoolte finantsseisund on tugev ning ei ole eeldada makseraskuste tekkimist;
- fondijuht ja fondivalitseja juhtkond on hinnanud majanduskeskkonna perspektiivi lähiaastatel tugevaks;

ei ole IFRS 9 rakendamisel kajastatud noteerimata võlakirjade osas allahindlusi. Fondijuht ja fondivalitseja juhtkond on rakendanud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindluste kajastamiseks regulaarse hindamise protsessi, mis muuhulgas sisaldab vastaspoolte maksekäitumise, finantstulemuste ja üldise majanduskeskkonna hindamist.

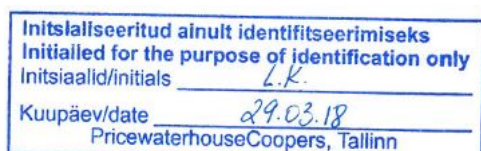
Fondi investeringutele, mida kajastatakse õiglasel väärtusel muutusega läbi tulude ja kulude aruande, IFRS 9 allahindluse rakendamine ei kohaldu.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Aruandeperioodil ei ole taolisi hinnanguid rakendatud.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused bilansipäeval on ümber hinnatud eurodesse võttes aluseks depoopanga Swedbank poolt hindamishetkel kehtivad ülekandevaluuta ostukursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustuste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevasse kategooriatesse:

- finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid. Tulenevalt Fondi investeerimispoliitikast on antud klassis kajastatud võlakirjad;
- laenud ja nõuded - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised, noteerimata võlakirjad, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded. Laene ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- finantskohustused õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees. Antud finantskohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

IAS 39 kategooria	Klass (määratletud Fondis)	31.12.2017	31.12.2016		
Finantsvarad	Nõuded krediitiasutustele	6 381 338	12 407 168		
	Laenud ja nõuded				
	Noteerimata võlakirjad	1 885 854	0		
	Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaberid	Võlakirjad	12 497 495	7 974 459

Õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatav finantsvara või -kohustus on kauplemiseesmärgil hoitav, s.t. omandatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiostmise eesmärgil. Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul.

Esmane ja edasine kajastamine

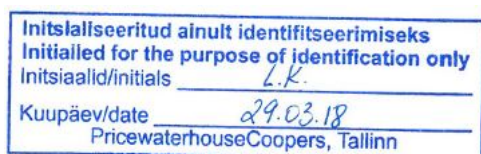
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande võetakse esmalt arvele tehingupäeval ehk päeval, mil Fond omandab lepingujärgsed õigused finantsinstrumendi omandamiseks.

Õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused võetakse esialgselt bilansis arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantsvara või -kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Tehingutega kaasnevad tehingutasud kajastatakse tulude ja kulude aruandes kuluna kirjel „Tehingutasud“. Muud finantsvarad ja -kohustused võetakse esmalt arvele nende soetusmaksumuses koos nendega otseselt seotud tehingukuludega.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse finantsvarasid ja finantskohustusi õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande nende õiglasel väärtuses (vt ka „Õiglase väärtuse hindamine“ allpool).

Muud finantsvarad kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses (vt ka „Korrigeeritud soetusmaksumus“ allpool).

Finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, mida kajastatakse nende õiglasel väärtuses). Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Väärtpaberite ümberhindlusest õiglasest väärtuses tekkinud kasumid ja kahjumid, välja arvatud intressi- ja dividenditulude (-kulu) kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglasest väärtuses, arvestamata tehingukuludist tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglasest väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes perioodituluna ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumus on selle vara või kohustuse algne soetusmaksumus, mida on vajadusel korrigeeritud põhiosa tagasimaksete, sisemise intressimäära meetodil leitud kumulatiivse amortisatsiooni või muu erinevuse algse seotusmaksumuse ja lunastusväärtuse vahel ning vara väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

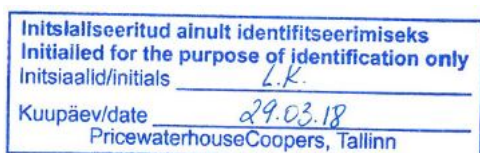
Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapoolle hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tuletisinstrumentid) puhul põhineb õiglase väärtus börsipäeva sulgemishinnal (close price). Fond kajastab kõiki investeringuid väärtpaberitesse õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, välja arvatud need investeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu- ja müügihinna vahel, mis kõige täpsemalt väljendaks konkreetse väärtpaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „Investeeringufondide vara puhasväärtuse arvutamise reeglid“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustuste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeeringufondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhasväärtuse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse ja see eemaldatakse Fondi bilansist, kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele on aegunud või kui finantsvara koos kõigi oluliste omandiga seotud riskide ja hüvedega on üle antud.

Finantsvara kajastamise lõpetamisel näidatakse bilansilise jääkmaksumuse ja finantsvara realiseerimisel saadud müügihinna vahe tulude ja kulude aruande real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuse muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“. Realiseerimisega seotud tehingutasud näidatakse real „Tehingutasud“. Kui kõik või märkimisväärne osa finantsvara omandiga seotud riskidest ja hüvedest ei ole üle antud, siis ülekantud finantsvara kajastamist ei lõpetata (näiteks väärtpaperite laenamine).

Finantskohustuste kajastamise lõpetamine

Fond lõpetab finantskohustuste kajastamise, kui lepinguga määratud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud.

Erinevused finantskohustuse bilansilise jääkmaksumuse ja kustutatud või ülekantud maksumuse vahel kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ja näidatakse bilansis netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustused tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustuste tasaarveldamist rakendanud.

2.5 Finantsvarade väärtuse langus

Kui Fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglasest väärtuse muutusega läbi tulude ja kulude aruande, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaperi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile;
- väärtpaperi intressi- või põhiosamaksete maksmatähtsuse või hilinenud maksmine;
- finantsvara aktiivse turu kadumine;
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

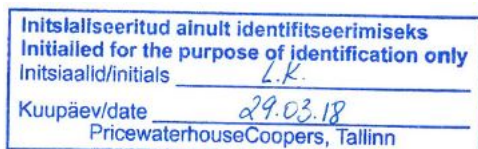
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade väärtuse langemisel arvutatakse kahjumi suurus vara bilansilise väärtuse ning hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena, mida on diskonteeritud finantsvara esialgse sisemise intressimääraga. Vara bilansilist väärtust vähendatakse saadud kahjumi võrra, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse languse korral antud vara intressitulu arvestust ei muudeta. Kui kahjum vara väärtuse languselt väheneb ja seda langust saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimub pärast väärtuse languse kajastamist, siis tühistatakse eelnevalt kajastatud vara väärtuse langusest tulenev kahjum.

2.6 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektive intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediitkahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasest väärtuse muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.7 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (Ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktivest vastava rahasumma laekumisel Fondi. Enammakstud maksud dividendidelt jäetakse aktivatena üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu

finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglaselt väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.8 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.9 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleöhoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleöhoiustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.10 Tähtajalised hoiused

Tähtajaliste hoiuste all kajastatakse krediidasutustes hoitavaid hoiuseid. Vastavalt investeerimisfondide seadusele võib avatud avalik Fond investeerida krediidasutuste hoiustesse tähtajaga kuni 12 kuud. Tähtajalistelt hoiustelt arvestatud kuid hindamispäevaks laekumata intressid kajastatakse bilansis real „Tähtajalised hoiused“ ning tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.11 Investeerimisfondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) sisemistest protseduurireeglitest ja Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguvarade turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustused. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.12 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr on 0,9% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu määr vähendatakse vastavalt õigusaktides sätestatud. Vähendamise ulatus sõltub fondivalitseja valitsetavate kõigi kohustuslike pensionifondide vara väärtuse summast. Valitsemistasu alampiirmäär on maksimaalselt 0,5%. Valitsemistasude määrasid vähendatakse iga kalendriaasta 1. veebruarist alates, kusjuures Valitsemistasu määr vähendav kordaja leitakse kord kalendriaastas kohustuslike pensionifondide 1. jaanuarile järgneva teise tööpäeva vara väärtuse seisuga ja määratakse täpsusega vähemalt kaks kohta pärast koma. Kohaldatav valitsemistasu määr on toodud fondivalitseja veebilehel.

Kohaldatav valitsemistasu oli perioodil 1.02.2016 kuni 31.01.2017 0,71766% ning perioodil 01.02.2017 kuni 31.01.2018 0,62802%. Alates 01.02.2018 on kohaldatav valitsemistasu 0,585%.

Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.13 Tehingutasud

Tulude ja kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all kajastatud Fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.14 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospetsis kirjeldatud tingimustele. Alates 1. juunist 2009 kuni 2009. aasta lõpuni peatati maksed pensionifondidesse. Kuni 30. novembrini 2009 oli II sambaga liitunudtel võimalik esitada avaldus jätkamiseks 2010. aastast II samba makseid vabatahtlikult. Isikutel, kes avaldust ei esitanud, olid II samba maksed peatatud ka 2010. aastal, taastudes 2011. aastast 50% ulatuses ning jätkudes

aastast 2012 tavapärase süsteemi alusel. Isikutele, kes jätkasid vabatahtlikult 2% maksmist II sambasse, oli aastatel 2014 kuni 2017 riigi panus varasema 4% asemel 6%. 2013. aastal oli võimalik esitada maksete tõstmise avaldus, mille puhul olid inimese ja riigi maksed aastatel 2014 kuni 2017 vastavalt 3% ja 6%. Alates 2018 aastast on II samba maksed isikutele 2% ja riigil 4%.

2.15 Osakute vahetamised, väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja tagasivõtmistasu

Osakuomanikul on õigus vahetada Osakud teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu, kui vahetamine ei ole õigusaktide alusel keelatud. Pensionifondi vahetamisel Osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamisel makstakse Osakuomaniku arvel tagasivõtmistasu.

Väljamaksed pensionifondist toimuvad vastavalt kogumispensionide seaduse 2. peatüki 8. jaos sätestatule. Osakuomanikul tekib õigus kohustusliku kogumispensioni väljamaksetele vanaduspensioniiikka jõudmisest arvates. Sõltuvalt kogutud osakute väärtusest on osakuomanikul õigus sõlmida kogumispensioni saamiseks kindlustusandjaga pensionileping, leppida pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotleda ühekordset väljamakset pensionifondist.

Aastast 2010 ei võta fondivalitseja osakute väljalaskmisel väljalasketasu. Osakute tagasivõtmistasu piirmäär oli kuni 31.01.2017 1% osaku puhaskväärtusest, kuid alates 01.02.2017 osaku tagasivõtmistasu ei võeta.

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaberitesse, tuletisinstrumentidesse, hoiustesse.

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeringu tootlust. Fondi minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondi järgmiste perioodide tulude kohta. Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhaskväärtus kõikuda. Fond võib teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investori investeringu kestus Fondis, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondide seaduse ja Fondi tingimustega seatud investeerimispiiranguid. Investeerimislimiitidest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, investeerimispiirangute ületamise korral võtab fondijuht ette meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

tururisk

krediidirisk

likviidsusrisk

kapitalirisk

3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeringuid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletisinstrumente.

Väärtpaberiturgudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsioonide muutumisel võidakse vajadusel investeringutes teha muudatusi, näiteks muuta võlakirjade osakaalu Fondi koguinvesteringutes või asendada osa võlakirju teist tüüpi võlakirjadega jne.

Fondi investeringud aruandepäeva seisuga on toodud Investeringute aruandes.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.K.</u> Kuupäev/date <u>29.03.18</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeringutest võlainstrumentidesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus;
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus.

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2017			
EUR	+/- 20	+/- 26 830	+/- 69
USD	+/- 20	+/- 2 755	+/- 0
31.12.2016			
EUR	+/- 20	+/- 23 330	+/- 0
USD	+/- 20	+/- 524	+/- 0

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2017	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhisummades	Kogunenud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	3 088 941	3 284 311	0	0	6 373 252	8 086	6 381 338
Finantsvarad õiglase väärtuse muutusega läbi tulude ja kulude aruande:							
Võlakirjad	521 000	732 000	6 513 374	3 851 421	11 617 795	879 699	12 497 494
Laenud ja nõuded:							
Noteerimata võlakirjad	0	0	0	1 880 650	1 880 650	5 204	1 885 854
Kokku	3 609 941	4 016 311	6 513 374	5 732 071	19 871 698	892 988	20 764 686

31.12.2016	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhisummades	Kogunenud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	7 492 408	4 914 317	0	0	12 406 725	443	12 407 168
Finantsvarad õiglase väärtuse muutusega läbi tulude ja kulude aruande:							
Võlakirjad	0	780 000	1 942 980	4 404 403	7 127 383	847 075	7 974 459
Laenud ja nõuded:							
Noteerimata võlakirjad	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	7 492 408	5 694 317	1 942 980	4 404 403	19 534 108	847 518	20 381 627

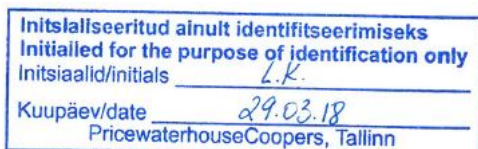
Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond kasutab valuutariski maandamiseks tuletisinstrumente. Avatud valuutaposisiooni jälgib fondijuht igapäevaselt. Vastavalt Fondi tingimustele võib Fond hoida avatud valuutaposisiooni maksimaalselt 25% Fondi vara väärtusest. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Fondil on finantskohustused ainult eurodes.

Avatud valuutaposisioonide kontsentreerumine

31.12.2017	EUR	USD	Kokku
Valuutariski kandvad varad			
Raha ja raha ekvivalendid	3 068 741	20 200	3 088 941
Tähtajalised hoiused	3 292 397	0	3 292 397
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	11 095 536	1 401 959	12 497 495
Laenud ja nõuded:			
Noteerimata võlakirjad	1 885 854	0	1 885 854
Viitlaekumised	9 123	0	9 123
Valuutariski kandvad varad kokku	19 351 651	1 422 159	20 773 810
Valuutariski kandvad kohustused			
Muud kohustused	-11 102	0	-11 102
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-11 102	0	-11 102
Avatud valuutaposisioon	19 340 549	1 422 159	20 762 708

31.12.2016	EUR	USD	Kokku
Valuutariski kandvad varad			
Raha ja raha ekvivalendid	7 466 740	25 668	7 492 408
Tähtajalised hoiused	4 914 760	0	4 914 760
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	7 664 021	310 438	7 974 459
Laenud ja nõuded:			
Noteerimata võlakirjad	0	0	0
Viitlaekumised	0	0	0
Valuutariski kandvad varad kokku	20 045 521	336 106	20 381 627
Valuutariski kandvad kohustused			
Muud kohustused	-12 340	0	-12 340
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-12 340	0	-12 340
Avatud valuutaposisioon	20 033 181	336 106	20 369 287

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab põhjendatud võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	2017	Kursimuutus	2016
USD kurss	+/- 10%	+/- 142 216	+/- 10%	+/- 33 611

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneeda tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Fond juhib likviidsusrisiki järgmiste kriteeriumite alusel:

- Fond investeerib valdavalt turukõlbulikesse väärtpaberitesse, mis on kergesti realiseeritavad;
- Fond võib investeerida maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest turul mittekaubeldavatesse võlakirjadesse;
- Osakute vahetamine toimub 3 korda aastas, mille jaoks on Fondil piisavalt aega likviidsuspositsiooni parandada.

Investeeringud on jaotatud likviidseteks ja ebalikviidseteks fondivalitseja sisemise hinnangu alusel vastavalt sellele, kui kiiresti on instrumenti võimalik õiglase hinnaga võõrandada. Likviidseks on loetud instrumendid ja positsioonid, mille võõrandamine võtab fondivalitseja hinnangul aega kuni kolm pangapäeva. Ebalikviidsed instrumendid on omakorda jaotatud kaheks - instrumendid, mida on võimalik fondivalitseja hinnangul võõrandada õiglase hinnaga kuni 2 nädala jooksul ning instrumendid, mida ei ole.

Fondi finantsvarad kogusummas 18 198 132 eurot on fondijuhi hinnangul likviidsed, kuna Fondi positsiooni on võimalik kuni 3 börsipäevaga turutingimustel realiseerida.

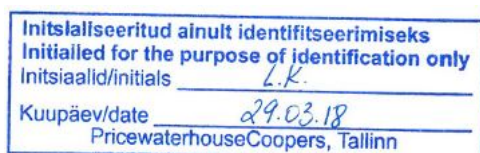
Alljärgnevas tabelis on toodud mittelikviidsete väärtpaberite info, mille realiseerimine võib võtta rohkem kui 2 nädalat:

Mittelikviidsed väärtpaberid	31.12.2017	31.12.2016
Võlakirjad		
ALTUMG 1.3% 17/10/24	296 843	0
Eesti Energia 4.5% 18/11/20	392 980	0
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27	1 000 045	0
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25	885 809	0
Kokku	2 575 678	0

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustusi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustuste ja nende kohustuste katteteks hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustuste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustusi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoole võimetus oma kohustusi täita. Fond järgib sisemisi protseduureegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediitireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid.

Fond järgib krediidiriski juhtimisel õigusaktides, Fondi tingimustes ja prospektis välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fond ei või investeerida alla investeerimisjärgu krediidireitinguga võlakirjadesse;
- Fond võib investeerida ilma investeerimisjärgu krediidireitinguta emitentide võlakirjadesse maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest;
- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% Fondi vara väärtusest; ning muude emitentide puhul 5% Fondi vara väärtusest;
- Fond võib investeerida kuni 20% Fondi vara väärtusest ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud võlakirjadesse;
- Fond võib hoiustada ühe krediidasutuse hoiustesse maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest.

Tabelis on välja toodud Fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest. Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2017	31.12.2016
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	6 381 339	12 407 168
Viitlaekumised	9 123	0
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:		
Võlakirjad	12 497 494	7 974 459
Laenud ja nõuded:		
Noteerimata võlakirjad	1 885 854	0
Kokku	20 773 810	20 381 627

Standard & Poor's / Moody's reitingute lõikes jagunevad Fondi investeeringud võlakirjadesse:

	31.12.2017	31.12.2016
AAA / Aaa	17.00%	11.13%
AA / Aa2	11.98%	7.59%
AA- / Aa3	1.86%	0.00%
A+ / A1	10.46%	12.22%
A / A2	13.66%	20.26%
A- / A3	17.21%	31.70%
BBB+ / Baa1	3.18%	0.00%
BBB / Baa2	6.02%	10.91%
BBB- / Baa3	5.51%	4.81%
Reitinguta	13.11%	1.38%
Kokku	100.00%	100.00%

Raha ja depositide krediidirisk on marginaalne kuna nõudmiseni kontol olev raha asub depoopangas, mille krediidireiting on A+ (Standard&Poor's) ning depositide sõlmimisel oleme lähtunud eelkõige vastaspoolte usaldusväärsest (Moody'se krediidireitingud Ba2, Baa3 ja NR).

3.4 Riski kontsentratsioon

Riski kontsentratsioon on liigne sõltuvus ühest konkreetsest mõjurist. Kontsentratsiooniriski vähendamiseks hajutatakse Fondi investeringuid erinevate piirkondade ja sektorite vahel.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2017	31.12.2016
Baltikum	57.23%	78.72%
Euroopa	17.31%	3.27%
Euroopa arenevad turud	11.11%	10.68%
Põhja-Ameerika	6.85%	1.45%
Lähis-Ida	1.29%	1.52%
Vaikse ookeani piirkond	6.19%	4.36%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2017	31.12.2016
Raha ja raha ekvivalendid	30.73%	60.85%
Energia	0.00%	0.54%
Finantssektor	23.12%	6.96%
Valitsus	31.56%	21.88%
Materjalid	1.55%	1.58%
Kommunaalteenused	13.05%	8.19%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest (vt lähemalt Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne) ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning kolm korda aastas on Fondi osakuomanikel võimalus fonde vahetada ja Fondist väljuda. Fondijuht monitorib oodatavaid raha sisse ja väljavooge eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglase väärtus

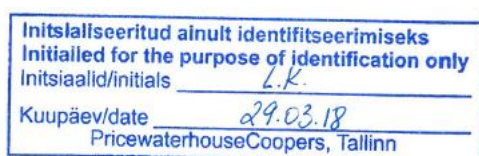
Fondi finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus vastab valdavalt nende õiglasele väärtusele, arvestades kasutatavate hindamistehnikate erisusi. Õiglases väärtuses mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2017	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Võlakirjad	12 497 494	0	0	12 497 494
Finantsvarad kokku	12 497 494	0	0	12 497 494

31.12.2016	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Võlakirjad	7 974 459	0	0	7 974 459
Finantsvarad kokku	7 974 459	0	0	7 974 459

Fond kajastab kauplemiseks hoitavaid finantsvarasid õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande. Raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused ning noteerimata võlakirjad, mis ei ole aktiivsel turul kaubeldavad, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Fond kategoriseerib finantsinvesteringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas

2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (samaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaperite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Fondivalitseja juhtkonna hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna finantsvarad on lühiajalised (raha ja raha ekvivalendid, kuni 12-kuulised tähtajalised hoisused ning viitlaekumised) või investeeeringud on soetatud bilansipäeva lähedal ja turutingimustel (noteerimata võlakirjad).

Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne

tegevuse algus: juuni 2002. a

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus		Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2002	678 034	0.66085	31.12.2010	1 652 356	0.98786
31.12.2003	835 584	0.67363	31.12.2011	2 588 283	0.99789
31.12.2004	1 070 017	0.69728	31.12.2012	7 822 105	1.09311
31.12.2005	771 172	0.72412	31.12.2013	9 236 136	1.09913
31.12.2006	923 371	0.75718	31.12.2014	12 092 836	1.15975
31.12.2007	1 097 549	0.76183	31.12.2015	16 516 253	1.17423
31.12.2008	1 156 870	0.74952	31.12.2016	20 369 287	1.19156
31.12.2009	1 437 685	0.92370	31.12.2017	20 762 708	1.18713

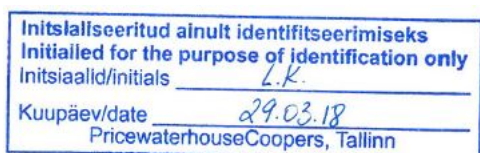
Lisa 7 Viitlaekumised

Viitlaekumistena on kajastatud laekumata intresside nõue summas 9 123 eurot. Seisuga 31.12.2016 viitlaekumised puudusid.

Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS LHV Varahaldus ning teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Pensionifond XS maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2017. aastal moodustasid tasud kokku 131 178 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 11 102 eurot. 2016. aastal moodustasid tasud kokku 137 504 eurot, võlgnevus 31.12.2016 seisuga oli 12 340 eurot. Fondivalitseja poolt valitsetavate teiste fondidega tehtud tehingud on olnud turutingimustel ning vahendustasusid nende tehingute eest ei ole võetud ega makstud.

2017. a ja 2016. a tehingutasud LHV Pangale on avalikustatud „Tehingu- ja vahendustasude aruandes“.

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Depoopanga real kajastatakse nii tehingute teostamisega seotud tasusid kui ka vahendustasusid.

2017	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	2	780 000	72	25.44%
AS LHV Pank	16	5 538 649	200	70.67%
AS SEB Pank	2	445 045	11	3.89%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	6	5 090 544	0	0.00%
AS LHV Pank	9	6 253 366	0	0.00%
Coop Pank AS	1	1 651 261	0	0.00%
AS SEB Pank	2	3 296 045	0	0.00%
Kokku	38	23 054 910	283	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 200 EUR AS-le LHV Pank.

2016	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
AS Swedbank	4	1 139 413	267	45.49%
AS LHV Pank	30	6 045 306	320	54.51%
Kokku	34	7 184 720	587	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 320 EUR AS-le LHV Pank.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2017

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017**	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
1. Väärtpaberid								14 237 724		14 383 349	69.27%
Võlakirjad								14 237 724		14 383 349	69.27%
Eesti Energia 4.5% 18/11/20	Baa3	Moody's	Eesti	XS0235372140	EUR	0.39%	1 170.07	409 525	1 122.80	392 980	1.89%
Elering 4.625% 12/07/18	A2	Moody's	Eesti	XS0645947457	EUR	0.06%	1 099.60	804 908	1 045.89	765 595	3.69%
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27 ¹	NR	-	Eesti	EE3300111236	EUR	1.61%	100 068.43	1 000 684	100 004.47	1 000 045	4.82%
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25 ¹	NR	-	Eesti	EE3300111160	EUR	2.85%	950.00	880 650	955.57	885 809	4.27%
Sabic Capital 2.75% 20/11/20	A-	S&P	Holland	XS0995811741	EUR	0.35%	1 015.66	304 699	1 071.89	321 567	1.55%
STEDIN O 10/24/22	A-	S&P	Holland	XS1705553417	EUR	-0.12%	1 007.04	524 667	1 005.60	523 918	2.52%
DBJJP 0.375% 21/10/19	A	S&P	Jaapan	XS1309485701	EUR	-0.02%	101 314.92	405 260	100 792.95	403 172	1.94%
IPIC 3.625% 30/05/23	Aa2	Moody's	Kaimanisaared	XS0860584308	EUR	0.91%	1 055.86	263 965	1 157.79	289 449	1.39%
Amber Circle 3.25% 04/12/22	A1	Moody's	Kaimanisaared	XS0860855344	USD	3.07%	944.16	615 592	842.61	549 384	2.65%
Qatar 4.5% 20/01/22	Aa3	Moody's	Katar	XS0615236006	USD	3.12%	886.90	266 069	893.85	268 156	1.29%
Lietuvos Energija 2% 14/07/27	BBB+	S&P	Leedu	XS1646530565	EUR	1.66%	982.91	152 351	1 039.32	161 094	0.78%
Lithuania 3.4% 03/10/20	A-	Fitch	Leedu	LT0000607087	EUR	0.08%	0.01	188 038	0.01	184 726	0.89%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	EUR	0.75%	107.18	304 709	109.29	310 701	1.50%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	EUR	0.33%	0.01	72 500	0.01	72 895	0.35%
Lithuania 3.375% 22/01/24	A3	Moody's	Leedu	XS1020300288	EUR	0.22%	1 019.66	335 467	1 221.72	401 945	1.94%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A3	Moody's	Leedu	LT0000610065	EUR	0.45%	0.01	158 215	0.01	166 064	0.80%
ALTUMG 1.3% 17/10/24	Baa1	Moody's	Läti	LV0000802353	EUR	1.19%	995.56	292 693	1 009.67	296 843	1.43%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	0.95%	1 040.24	411 934	1 051.62	416 441	2.01%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801165	EUR	0.60%	971.75	408 134	1 069.01	448 983	2.16%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.40%	998.05	152 702	1 015.77	155 412	0.75%
France Government 1% 25/05/27	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0013250560	EUR	0.65%	1.03	1 426 011	1.04	1 433 725	6.91%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	EUR	0.03%	1 017.51	328 656	1 046.18	337 915	1.63%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	1.24%	991.69	357 007	1 111.34	400 083	1.93%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017**	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
German Government 1.5% 04/09/22	Aaa	Moody's	Saksamaa	DE0001135499	EUR	-0.24%	0.01	979 648	0.01	977 894	4.71%
Temasek 0.5% 01/03/22	Aaa	Moody's	Singapur	XS1373130902	EUR	0.19%	1 006.84	873 935	1 017.08	882 824	4.25%
Slovakia 3.375% 15/11/24	A2	Moody's	Slovakkia	SK4120008871	EUR	0.41%	1.16	768 479	1.21	796 540	3.84%
Czech Republic 3.875% 24/05/22	A1	Moody's	Tšehhi Vabariik	XS0750894577	EUR	0.01%	1 195.26	956 207	1 193.46	954 770	4.60%
USA TREASURY BILL 1.625% 31/08/19	Aaa	Moody's	USA	US912828D804	USD	1.88%	85.00	595 019	83.49	584 419	2.81%

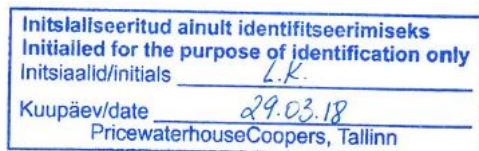
Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										6 381 338	30.73%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			3 068 741	3 068 741	14.78%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			20 200	20 200	0.10%
Tähtajalised hoised											
Coop Pank	Tähtajaline hoius	Eesti	NR		08.05.2017	EUR	0.75%	07.05.2018	1 659 242	1 659 242	7.99%
Citadele Banka Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Eesti	Ba2	Moody's	18.12.2017	EUR	0.25%	17.12.2018	833 125	833 125	4.01%
Šiaulių Bankas	Tähtajaline hoius	Leedu	Baa3	Moody's	21.12.2017	EUR	0.15%	20.12.2018	800 030	800 030	3.85%
3. Muud varad										9 123	0.04%
Laekumata intressid										9 123	0.04%
VARAD KOKKU										20 773 810	100.05%
Fondi kohustused										- 11 102	- 0.05%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										20 762 708	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

† Reguleeritud turul mittekaueldavad võlaväärtpaberid.

Reguleeritud turul mittekaueldavate võlaväärtpaberite väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduureeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2016

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimi-väärtus	Valuuta	Intruss	Löpp-tähtaeg	Kogus	Keskmine soetus-hind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas**	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
1. Väärtpaberid											7 639 336	7 974 459	39.15%	
Võlakirjad											7 639 336	7 974 459	39.15%	
Elering 4.625% 12/07/18	A2	Moody's	Eesti	XS0645947457	1 000	EUR	4.63%	12.07.2018	732	1 099.60	804 908	1 091.39	798 901	3.92%
Sabic Capital 2.75% 20/11/20	A-	S&P	Holland	XS0995811741	1 000	EUR	2.75%	20.11.2020	300	1 015.66	304 699	1 073.09	321 927	1.58%
IPIC 3.625% 30/05/23	Aa2	Moody's	Kaimanisaared	XS0860584308	1 000	EUR	3.63%	30.05.2023	250	1 055.86	263 965	1 179.79	294 949	1.45%
Qatar 4.5% 20/01/22	Aa2	Moody's	Katar	XS0615236006	1 000	USD	4.50%	20.01.2022	300	1 153.94	266 069	1 088.50	310 438	1.52%
Lithuania 3.4% 03/10/20	A-	Fitch	Leedu	LT0000607087	0.01	EUR	3.40%	03.10.2020	16 798 000	0.01	188 038	0.01	189 446	0.93%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	100	EUR	2.10%	06.11.2024	2 843	107.18	304 709	110.17	313 203	1.54%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	0.01	EUR	5.50%	17.05.2022	5 792 400	0.01	72 500	0.01	75 206	0.37%
Lithuania 3.375% 22/01/24	A3	Moody's	Leedu	XS1020300288	1 000	EUR	3.38%	22.01.2024	329	1 019.66	335 467	1 231.22	405 072	1.99%
Lithuania 4.95% 22/09/17	A3	Moody's	Leedu	LT1000600270	1 000	EUR	4.95%	22.09.2017	780	1 078.14	840 947	1 049.06	818 268	4.02%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A3	Moody's	Leedu	LT0000610065	0.01	EUR	4.10%	28.02.2023	13 612 100	0.01	158 215	0.01	169 933	0.83%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	1 000	EUR	1.90%	10.06.2022	396	1 040.24	411 934	1 047.12	414 659	2.04%
Latvenergo 2.8% 22/05/20	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801165	1 000	EUR	2.80%	22.05.2020	420	971.75	408 134	1 083.61	455 115	2.23%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	1 000	EUR	2.32%	23.01.2019	223	1 007.13	224 589	1 053.28	234 881	1.15%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	1 000	EUR	2.88%	28.10.2024	360	991.69	357 007	1 065.04	383 415	1.88%
Temasek 0.5% 01/03/22	Aaa	Moody's	Singapur	XS1373130902	1 000	EUR	0.50%	01.03.2022	868	1 006.84	873 935	1 022.68	887 684	4.36%
Slovakia 3.375% 15/11/24	A2	Moody's	Slovakkia	SK4120008871	1	EUR	3.38%	15.11.2024	661 000	1.16	768 479	1.24	816 502	4.01%
Neste Oil 4% 18/09/19	NR	-	Soome	FI4000047360	1 000	EUR	4.00%	18.09.2019	100	995.33	99 533	1 100.90	110 090	0.54%
Czech Republic 3.875% 24/05/22	A1	Moody's	Tšehhi Vabariik	XS0750894577	1 000	EUR	3.88%	24.05.2022	800	1 195.26	956 207	1 218.46	974 770	4.79%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initiaald/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										12 407 168	60.91%
Arvelduskontod											
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		EUR	0.01%		7 466 740	7 466 740	36.66%
Swedbank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		USD			27 000	25 668	0.13%
Tähtajalised hoised											
Citadele Banka Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Läti	B1	Moody's	19.12.2016	EUR	0.67%	18.12.2017	1 438 108	1 438 429	7.06%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Rootsi	Aa3	Moody's	19.12.2016	EUR	0.16%	18.12.2017	1 857 937	1 858 036	9.12%
Šiaulių Bankas	Tähtajaline hoius	Leedu	Ba1	Moody's	29.12.2016	EUR	0.50%	27.12.2017	1 618 272	1 618 295	7.94%
VARAD KOKKU										20 381 627	100.06%
Fondi kohustused										- 12 340	- 0.06%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										20 369 287	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind valuutas sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

Reguleeritud turul mittekaubeldavate võlaväärtpaberite väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireedid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Fondi investeringute aruanne 31.12.2016 seisuga on koostatud vastavalt Rahandusministri määruses nr 21 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate investeerimisfondi aruannetele“, vastu võetud 13. aprill 2011, sätestatud nõuetele.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

LHV Pensionifond XS osakuomanikele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Varahaldus (Fondivalitseja) poolt valitsetava LHV Pensionifond XS (Fond) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas investeerimisfondide seadusega.

Meie poolt auditeeritud Fondi aastaaruanne sisaldab:

- raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:
  - bilanssi seisuga 31. detsember 2017;
  - tulude-kulude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
  - rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
  - Fondi puhasväärtuse muutumise aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
  - raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot;
- investeeringute aruannet; ning
- tehingu- ja vahendustasude aruannet.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Oleme Fondivalitsejast ja Fondist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Fondivalitseja juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub Fondi majandusaasta aruandes lisaks Fondi aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus Fondi aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Fondi aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi Fondi aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Fondivalitseja juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, kohustused seoses Fondi aastaaruandega

Fondivalitseja juhatus vastutab Fondi aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas investeerimisfondide seadusega ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu Fondivalitseja juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta Fondi aastaaruande koostamist.

Fondi aastaaruande koostamisel on Fondivalitseja juhatus kohustatud hindama Fondi jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui Fondivalitseja juhatus kavatses Fondi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Fondi finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas Fondi aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt Fondi aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et Fondi aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;

- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Fondi sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning Fondivalitseja juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas Fondivalitseja juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Fondi jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infore, mis on selle kohta avalikustatud Fondi aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Fondi tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame Fondi aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas Fondi aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

Verner Uiibo
Vandeaudiitor, litsents nr 568

29. märts 2018